

3. Práce na dálku

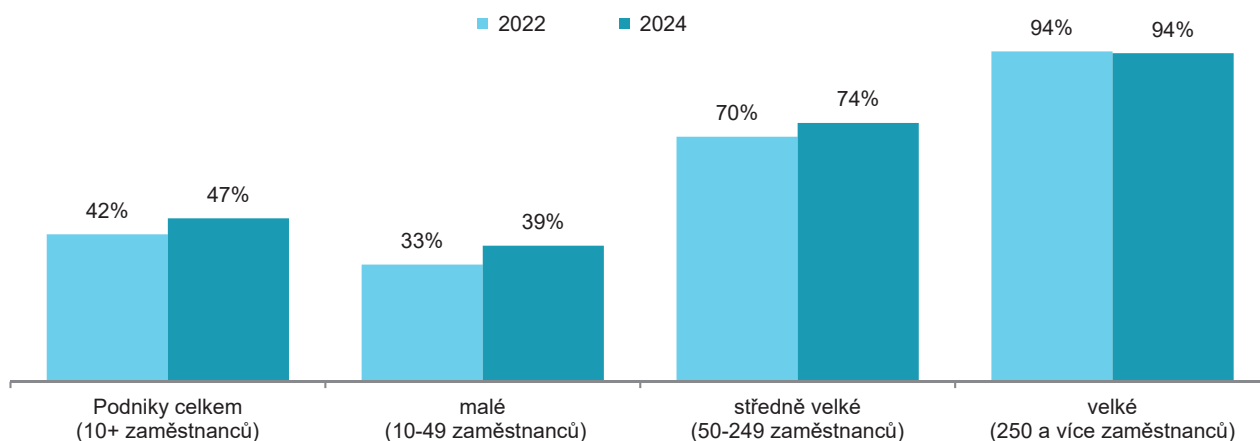
Aby mohly podniky zajistit zaměstnancům možnost plnohodnotně pracovat na dálku, musely mnohdy zavést nebo rozšířit možnost využití vzdáleného přístupu do firemní sítě. Vzdálený přístup k pracovnímu e-mailu poskytuje 72 % podniků, a přibližně šest podniků z deseti umožňuje zaměstnancům, aby se na dálku připojili k pracovním dokumentům, firemním aplikacím nebo informačním systémům. Online pracovní schůzky realizuje 47 % podniků a pracovat alespoň občas z domova umožňuje svým zaměstnancům 59 % podniků v Česku.

Hlavní zjištění

- Aby bylo možné pracovat s firemními aplikacemi nebo daty, umožňuje řada firem svým zaměstnancům **vzdálený přístup přes internet**. Ti se tak mohou prakticky odkudkoli přes internet nebo např. přes zabezpečenou VPN síť **dostat ke svému pracovnímu e-mailu, ale i k dokumentům či pracovním souborům** a v neposlední řadě i **k aplikacím firmy nebo informačním systémům**.
- Možnost připojit se a vzdáleně používat **pracovní e-mail, firemní dokumenty nebo aplikace či informační systémy firmy** (dále vzdálený přístup celkem) mělo v roce 2024 **v průměru 73 % podniků** s deseti a více zaměstnanci v Česku. Umožňování vzdáleného přístupu celkem se velmi významně liší podle velikosti firmy. Velké podniky s více než 250 zaměstnanci nabízejí vzdálený přístup téměř všechny (99 %), středně velké firmy z více než 90 %, ale u malých firem do 50 zaměstnanců jsou zatím možnosti vzdáleného přístupu pro zaměstnance méně časté. Konkrétně vzdálený přístup k dokumentům nebo k aplikacím umožňovala v roce 2024 přibližně polovina malých firem a 67 % jich nabízelo možnost vzdáleně používat pracovní e-mail.
- Nejvíce podniků dlouhodobě umožňuje zaměstnancům, aby se vzdáleně přes internet přihlásili k pracovnímu e-mailu. V roce 2024 tuto možnost poskytovalo 72 % podniků v ČR, v roce 2016 jich bylo 64 % a před 10 lety 59 % podniků.
- Z nejnovějších dat za rok 2024 vyplývá, že přibližně šest podniků z deseti umožňuje zaměstnancům vzdálený přístup k datům, která mají uložena na pracovních discích ve firemních počítačích např. přes zabezpečené VPN připojení. 57 % podniků dále umožňuje zaměstnancům dostat se díky VPN i do aplikací nebo informačních systémů, tedy např. na intranet, do účetnictví či do objednávkového systému firmy.
- Výrazné rozdíly v poskytování vzdáleného přístupu celkem nacházíme v závislosti na převažující ekonomické činnosti podniků. Nejčastěji jej mají zaměstnanci v podnicích v odvětvové sekci **Informační a komunikační činnosti, zde především v odvětví činnosti v oblasti IT**. Vzdálený přístup k firemním aplikacím a informačním systémům poskytuje v tomto odvětví 92 % podniků, vzdálený přístup k pracovním dokumentům 93 % podniků a možnost vzdáleně se připojit k pracovnímu e-mailu poskytuje 97 podniků ze sta. Velmi časté je poskytování vzdáleného přístupu také v odvětvové sekci **Profesní, vědecké a technické činnosti, zde hlavně v odvětví Výzkum a vývoj** (více než 97 % podniků).
- Z odvětví Zpracovatelského průmyslu je poskytování vzdáleného přístupu nejčastější **v elektronickém nebo strojírenském průmyslu či ve výrobě ostatních dopravních prostředků** (v každém z těchto odvětví poskytuje vzdálený přístup celkem přibližně 90 % podniků).
- **Nejméně** podniků poskytuje možnost vzdáleného přístupu v **odvětví stravování a pohostinství** (38 %). Konkrétně vzdálený přístup k pracovnímu e-mailu poskytuje v tomto odvětví 36 % podniků, vzdálený přístup k pracovním dokumentům 21 a k firemním aplikacím 24 % podniků.
- Vzdálený přístup přes internet poskytovalo svým zaměstnancům v rámci EU27 nejvíce podniků ve Finsku (98 % podniků) a dále pak více než 90 % podniků v Belgii, Chorvatsku, Francii, Estonsku, na Maltě, v Dánsku a ve Švédsku. Nejméně často nabízí zaměstnancům připojit se vzdáleně k e-mailu, pracovním dokumentům nebo firemním aplikacím či informačním systémům podniky v Řecku (64 %) nebo v Maďarsku (68 %). **České podniky jsou v evropském žebříčku za rok 2024 podprůměrné, mají čtvrtou nejnižší hodnotu** tohoto ukazatele. Průměr za EU27 činil 83 %.
- Videokonferenční nebo obecně **kunikační platformy** (např. Skype, MS Teams, Google Meet, Zoom) se stávají ve firemním prostředí nezbytné, a to nejen pro interní komunikaci mezi kolegy z jedné firmy, ale také pro komunikaci s nejrůznějšími firemními partnery či klienty. Online pracovní schůzky probíhaly v roce 2024 téměř v polovině podniků v Česku (47 %). Celkový údaj ale ovlivňuje velký počet malých firem, které komunikační platformy využívají relativně málo (39 %). Středně velkých firem, které pořádaly online pracovní schůzky, byly v roce 2024 přibližně tři čtvrtiny a velké podniky je používají téměř všechny (94 %).

- **Online pracovní schůzky probíhají v podnicích v ČR (47 %) méně často než ve většině ostatních členských států Unie, průměr za EU27 za rok 2024 byl 53 %.** Uskutečňují je nejčastěji podniky ve Finsku (85 %), Švédsku a Dánsku (shodně 79 %), nejméně často naopak v Bulharsku, v Maďarsku nebo v Lotyšsku (ve všech třech zemích zhruba třetina podniků).
- **Možnost alespoň někdy pracovat z domova** nabízelo v roce 2014 v průměru 30 % podniků u nás. V době před pandemií koronaviru tuto možnost zaměstnancům nabízelo 54 % podniků a v období pandemie v době zavedených restrikcí a doporučení, aby se lidé nestýkali a nákaza se nešířila, umožňoval práci z domova ještě vyšší podíl firem, 60%. V roce 2024 to bylo 59 % firem, tedy velmi podobný podíl jako během pandemie covid-19.
- **Umožňování práce z domova je rozdílné v závislosti na velikosti podniku.** Zatímco malých firem byla v roce 2024 jen o něco více než polovina (53 %), středních bylo osm z deseti a velkých podniků umožňovalo zaměstnancům pracovat z domova 92 %.
- Významné rozdíly nacházíme též **v závislosti na odvětví převažující ekonomické činnosti.** Nejčastěji nechávaly své zaměstnance na „home office“ pracovat firmy z **oboru informačních technologií (97 %)**. Následoval **audiovizuální sektor**, tedy televizní a rozhlasové vysílání, vydavatelské činnosti, kde práci z domova umožňovalo 86 % firem, **telekomunikační činnosti (84 %)** a **cestovní agentury a kanceláře (76 %)**. Do režimu práce z domova byla převedena i **část administrativních prací ve výrobě** – například v elektronickém, elektrotechnickém nebo automobilovém průmyslu. Naopak nejméně častá byla možnost pracovat z domova v odvětví stravování a pohostinství (umožňovalo 20 % firem), v maloobchodě (45 %), ve stavebnictví (44 %) nebo v dopravě a skladování (52 %).
- Jedna věc je, kolik podniků práci z domova svým zaměstnancům umožňuje, věc druhá je, **kolik zaměstnanců může skutečně práci z domova vykonávat.** V roce 2014 pracovala z domova 4 % zaměstnanců podniků s 10 a více zaměstnanci. **V období pandemie covid-19**, kdy byla práce z domova, pro ty zaměstnance, jimž to jejich profese dovoluje, velmi doporučována, **pracovalo z domova 20 % zaměstnanců.** **V roce 2024 mohlo z domova pracovat 21 % zaměstnanců, jejich podíl se tedy od dob pandemie nesnížil.** Práci na dálku využívají podle údajů ČSÚ **nejvíce zaměstnanci v odvětvové sekci Informační a komunikační činnosti**, zde nejvíce zaměstnanci z **oboru IT (85 %)**. Nejméně zaměstnanců, kteří mohou pracovat z domova, je v odvětví stravování a pohostinství (3 %) a v textilním, kožedělném a obuvnickém průmyslu (7 %) nebo v ubytování (10 %), tedy převážně u profesí, které vykonávat z domova ani není možné.

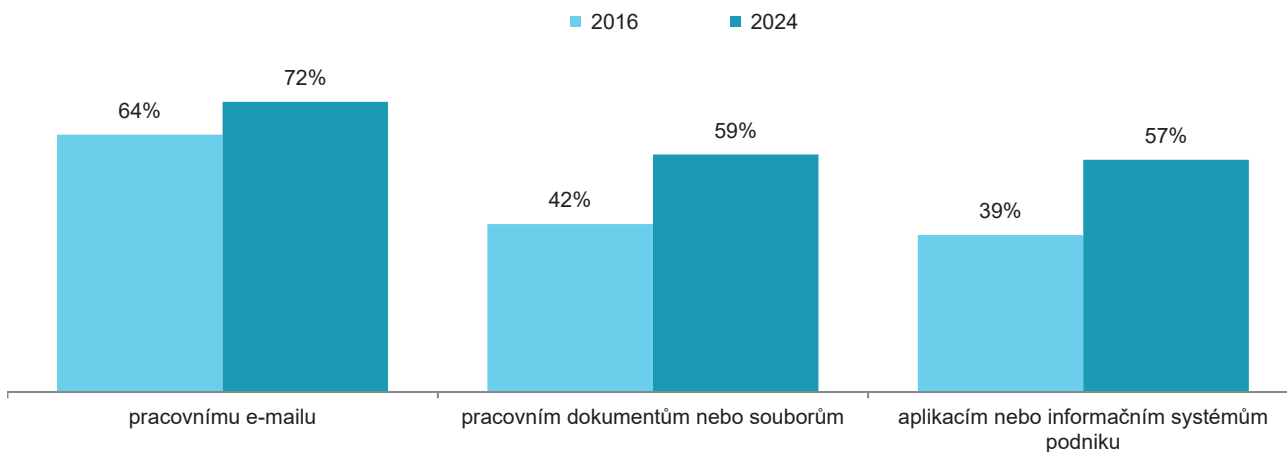
Graf 3. 1: Podniky v ČR, které realizují online pracovní schůzky

% z celkového počtu podniků s 10 a více zaměstnanci v daném roce

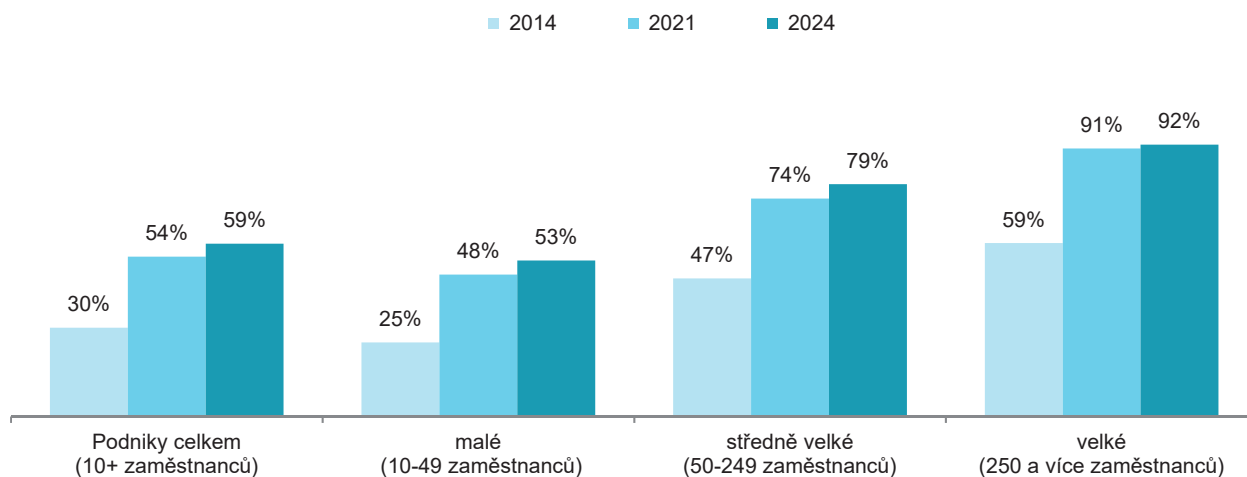
Zdroj: Český statistický úřad

Graf 3.2: Podniky v ČR umožňující zaměstnancům vzdálený přístup přes internet k:

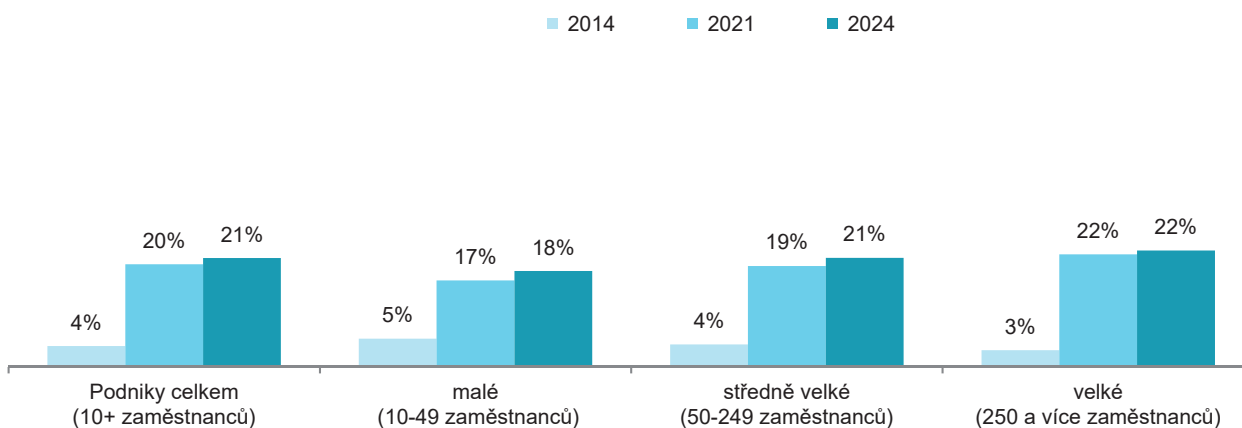
% z celkového počtu podniků s 10 a více zaměstnanci v daném roce

Graf 3.3: Podniky v ČR umožňující zaměstnancům alespoň občas pracovat z domova

% z celkového počtu podniků s 10 a více zaměstnanci v daném roce

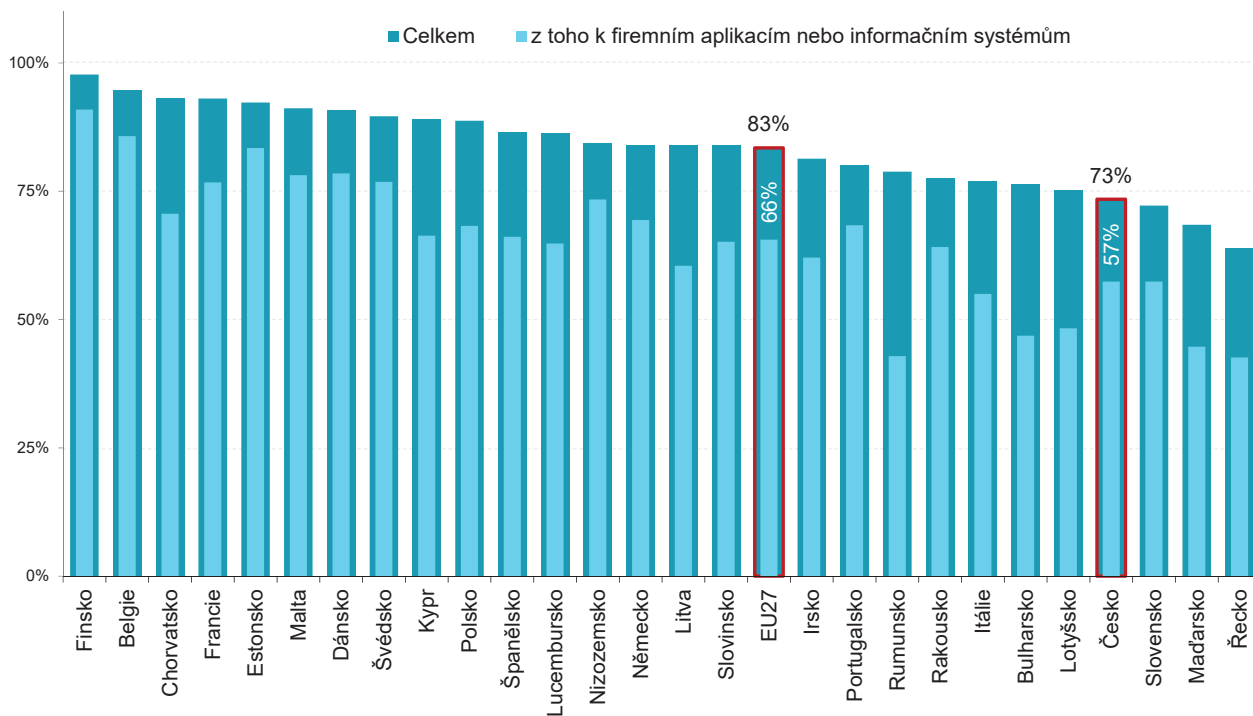
Graf 3.4: Zaměstnanci podniků v ČR, kteří alespoň občas pracují z domova

% z celkového počtu zaměstnanců podniků s 10 a více zaměstnanci v daném roce

Zdroj: Český statistický úřad

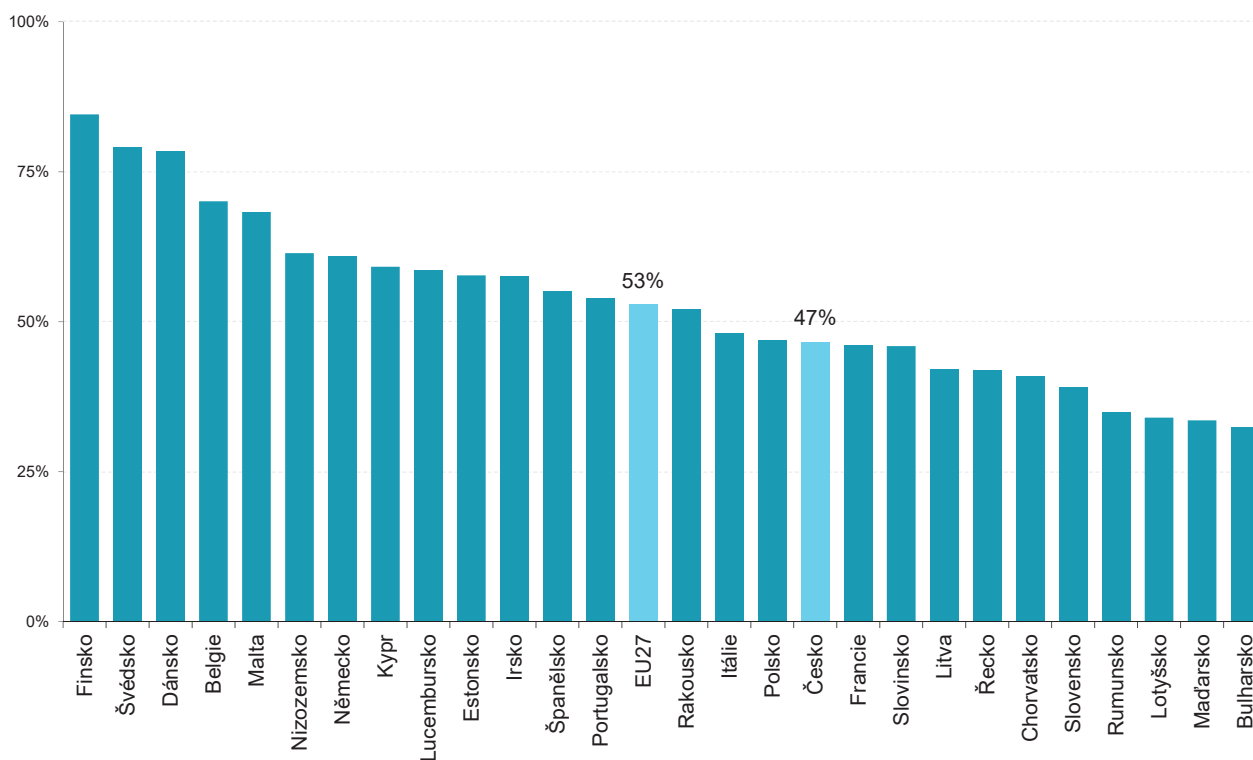
Graf 3.5: Podniky v zemích EU umožňující zaměstnancům vzdálený přístup přes internet; 2024

podíl na celkovém počtu podniků s 10 a více zaměstnanci v dané zemi

zdroj dat: Eurostat, prosinec 2024

Graf 3.6: Podniky v zemích EU, ve kterých probíhají online pracovní schůzky; 2024

podíl na celkovém počtu podniků s 10 a více zaměstnanci v dané zemi

zdroj dat: Eurostat, prosinec 2024